

I Semester B.Com. Examination, Nov./Dec. 2017
 (Freshers + Repeaters) (CBCS) (2014-15 and Onwards)
 LANGUAGE SANSKRIT – I
 Yaksha Prasna Sangraha, Grammar and Comprehension

Time : 3 Hours

Max. Marks : 70

Instructions : 1) Answer in Sanskrit/Kannada/English.
 2) Answer Question I, V and VI in Sanskrit only.

I. समीचीनं उत्तरं चिनुत । (10×1=10)

ಸಮೀಕ್ಷಾದ ಖಳತುರವನ್ನು ಖರಿಸಿ ಒರೆಯಾಗಿ.

Select the correct answer.

- 1) व्यासः किं रचितवान् ?
 अ) महाभारतम् आ) रामायणं इ) भागवतं ई) बृहत्थकथा
- 2) महाभारते कति पर्वाः सन्ति ?
 अ) एकादश आ) द्वादश इ) अष्टादश ई) दश
- 3) वृकोदरः कः ?
 अ) अर्जुनः आ) भीमः इ) सहदेवः ई) नकुलः
- 4) हतान् भ्रातृन् टप्प्वा कः विललाप ?
 अ) युधिष्ठिरः आ) अर्जुनः इ) नकुलः ई) सहदेवः
- 5) अहं वकः इति कः उक्तवान् ?
 अ) गन्धर्वः आ) यक्षः इ) राक्षसः ई) देवः
- 6) केन श्रोत्रियः भवति ?
 अ) तपसा आ) धृत्या इ) श्रुतेन ई) बुद्धिमता
- 7) ब्राह्मणानां मानुषो भावः कः ?
 अ) स्वाध्यायं आ) देवत्वं इ) मरणं ई) परिवायः

- 8) किं निवपतां वरम् ?
 अ) वर्षम् आ) बीजं इ) गावः ई) पुत्रः
- 9) दैवकृतः सखा किम् ?
 अ) भार्या आ) पुत्र इ) पर्जन्यः ई) दानम्
- 10) किं हित्वा न शोचति ?
 अ) मानं आ) क्रोधं इ) कामं ई) लोभं

II. द्वयोः प्रश्नयोः उत्तरं लिखत । (2x10=20)

एरदु भृष्टीर्णे छातुरिः.

Answer any two questions.

- 1) महाभारतस्य विकासमधिकृत्य प्रबन्धं लिखत ।
 मुकाफारश्च विकासवन्नु कुरितु घुचंद भरेयीरि.
 Write an essay on the development of Mahabharatha.
- 2) युधिष्ठिरस्य विलापः ।
 युद्धिष्ठिरन विलापः.
 Lamentation of Yudhisthira.
- 3) यक्षप्रश्नकथां संगृह्य लिखत ।
 यक्षप्रश्नैयं कर्त्तयन्मुखं शंगुर्हौसि उरेयीरि.
 Summarise the story of Yakshaprasna.

III. त्रयाणां श्लोकानां अनुवादं कृत्वा विवृणुत । (3x4=12)

मुकारु शैलैकर्णिन्नु आनुवादिः विवरिः.

Translate and explain any three slokas.

- 1) नास्य जेता रणे कश्चिद जेता नैष कस्यचित् ।
 सोऽयं मृत्युवशं यातः कथं जिष्मुर्महाबलः ॥
- 2) रुद्राणां वा वसुनां वा मरुतां वा प्रधानभाक् ।
 पृच्छामि को भवान् देवो नैतच्छकुनिना कृतम् ॥

- 3) न चाहं कामये यक्ष तव पूर्वपरियहम् ।
यथाप्रज्ञं तु ते प्रश्नान् प्रतिवक्ष्यामि पृच्छ माम् ॥
- 4) इन्द्रियार्थाननुभवन् बुद्धिमान् लोकपूजितः ।
समतः सर्वभूतानां उच्च्वासन् को न जीवति ॥
- 5) तपः स्वधर्मवर्तित्वं मनसो दमनं दमः ।
क्षमा द्वन्द्वसहिष्णुत्वं हीरकार्यं निवर्तनम् ॥

IV. द्वयोः वाक्ययोः सप्तनवर्भं विवृणुत ।

(2x4=8)

अहङ्कृष्टां गम्भीर्युपांदेश्च मंडेत्वं विद्वां

Explain with reference to context any two sentences.

1) कुन्ति पुत्रस्तवेति वै ।

2) नीतं मया प्रेतवशं तवानुजाः ।

3) चिन्ता बहुतरी तृणात् ।

4) को मत्सरः स्मृतः ।

V. संस्कृत भाषया उत्तरं लिखत ।

अ) पञ्चानां लिङ्ग-विभक्ति-वचनानि लिखत ।

(5x1=5)

1) भ्रातृन्

2) कुन्ति

3) भीमसेनं

4) मम

5) भवान्

6) पितृणाम्

7) मित्रं

8) तपः

आ) पश्चानां लकार-पुरुष-वचनानि लिखत ।

(5×1=5)

- 1) विललाप
- 2) व्याकरोणि
- 3) तिष्ठति
- 4) पृच्छ
- 5) मन्यते
- 6) स्यात्
- 7) ब्रजेत्
- 8) कथयतु

VI. इमं परिच्छेदं पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत ।

(5×2=10)

भारतवर्षे अरुण नामा महर्षिः आसीत् । सः गौतम वंशस्थः । सः बहूनि अन्नादि दानं कृत्वा वाजश्रवस् इति नामं लब्धवान् । तस्य नचिकेत नामा पुत्रः आसीत् । पितुः तं विधिवत् विद्यां अभ्यासितवान् । एकदा वाजश्रवः विश्वजित् नामा बृहत् यज्ञं कृतवान् । नियमानुसारेण स महर्षिः सर्वस्वं ऋत्विम्यः दानं कृतवान् । तेषु धेनुषु काचित् जरायुक्ताः जलमपि पातुं असमर्थाः आसन् ।

प्रश्ना :

- 1) महर्षेः नामं वंशं च किम् ?
- 2) सः वाजश्रवस् इति नामं किमर्थं लब्धवान् ?
- 3) तस्य पुत्रस्य नाम किम् ?
- 4) विश्वजित् यागे महर्षिः किं कृतवान् ?
- 5) धेनवः कथं आसन् ?